

พระพุทธ

อุพเสฏฐิชาดก

โดย

ครูพิมพ์พร ชาวน่าน

ความสำคัญของศาสนา

ชาดกคืออะไร

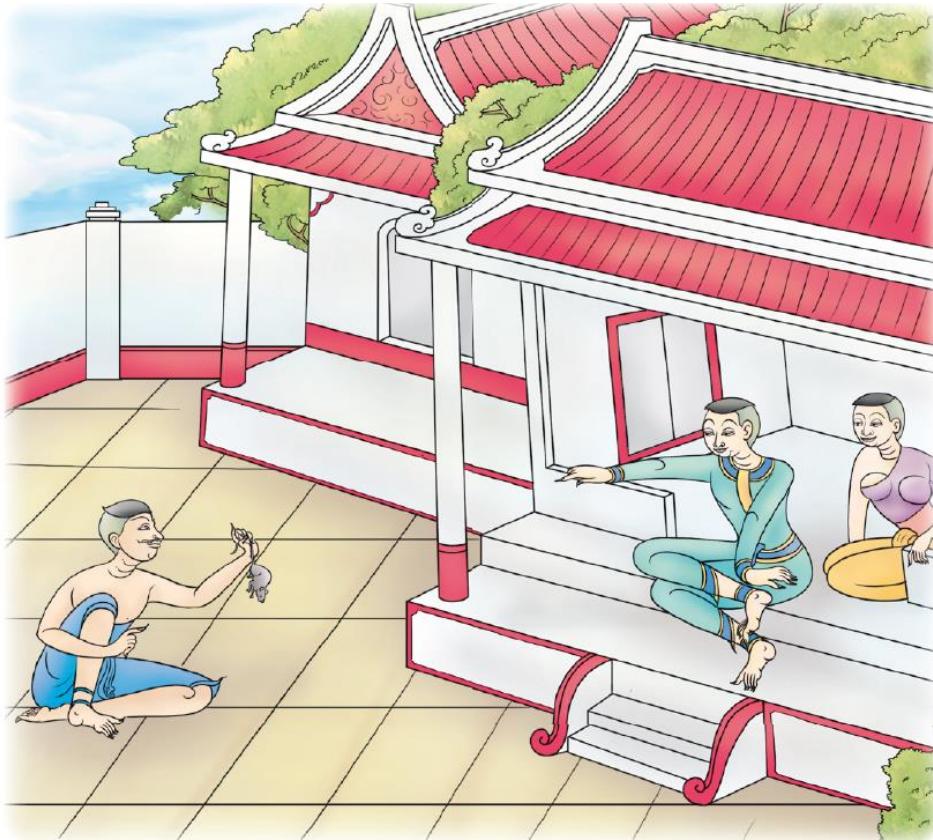
เรื่องราวในอดีตชาติ
ของพระพระโพธิสัตว์
ก่อนมาประสูติ
และตรัสรู้
เป็นพระพุทธเจ้า
ในชาติสุดท้าย

3. ชาดก

- ชาดก คือ เรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้า ก่อนที่พระองค์จะมาประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย เราเรียกพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ ว่า พระโพธิสัตว์
- ชาดกมีมากกว่า 500 เรื่อง แต่ละเรื่องให้ข้อคิด คติสอนใจแก่ผู้ศึกษา สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

3. ชาดก

3.1 จูฬเสฏฐิชาดก

จูฬเสฏฐิชาดก

3.1 จูพเสฏฐิชาดก

สถานที่เล่าเรื่อง

สวนมะม่วง เมืองราชคฤห์

เหตุแห่งการเล่าเรื่อง

พระเถระรูปหนึ่งน้อยใจพระเถระที่เป็นพี่ชาย
จึงคิดจะสึกจากพระ

ตัวละครสำคัญ

- จูพันเตวาสิก
- ผู้รักษาพระราชอุทยาน
- คนตัดหญ้า
- จูพะเศรฐฐิ
- คนเก็บดอกไม้
- ช่างปั้นหม้อ
- พ่อค้าม้า
- ธิดาจูพะเศรฐฐิ

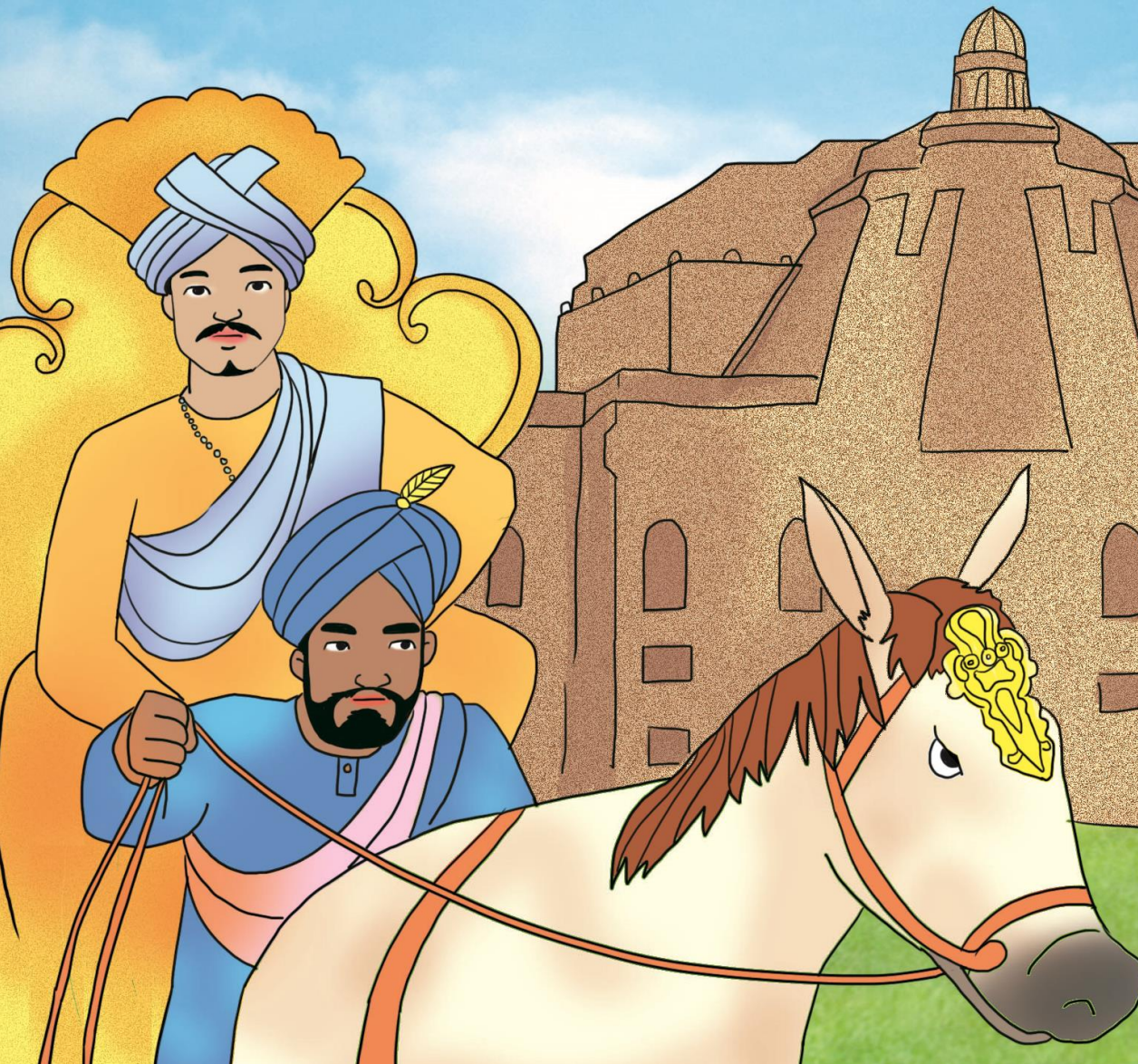
3.1 จูฬเสฏฐิชาดก

- พระเถระรูปหนึ่ง ซึ่งน้อยใจพระเถระที่เป็นพี่ชายจึงคิดจะสึกจากพระ
พระพุทธเจ้าได้ให้พระเถระรูปนั้นดูบลำผ้าเก่าพิจารณาความไม่เที่ยง
ของสังขารจนจิตหมดจากความโกรธและได้บรรลุเป็นพระอรหันต์

3. ชาตก

3.1 จูฬเสฏฐิชาตก

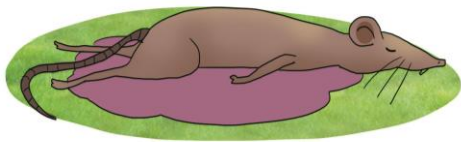

- เมื่อพระภิกษุสนทนา
กันถึงเรื่องนี้ พระพุทธ-
เจ้าจึงตรัสเล่าเรื่อง
จูฬเศรชชีผู้มีปัญญา
ให้ฟังว่า

3.1 จูฬเสฏฐิชาดก

วันหนึ่ง ขณะจูฬะเศรษฐีเดินทางไปเข้าเฝ้าพระราชาระหว่างทางพบหนูตายตัวหนึ่ง จึงพูดว่า “หากผู้ใดเก็บหนูนี้ไปจะสามารถประกอบการงานเลี้ยงชีวิตได้”

ชายยากไร้ผู้หนึ่งซื้อจุฬันเตवासีกจึงเก็บหนูตัวนั้นไปขายให้คนเลี้ยงแมว เมื่อได้เงินมาเล็กน้อยก็นำไปซื้อน้ำตาลมาละลายน้ำทำเป็นน้ำหวาน แล้วนำไปแจกให้แก่คนเก็บดอกไม้ได้ดื่ม พวกเขาให้ดอกไม้เป็นการตอบแทน จุฬันเตवासีกได้นำดอกไม้ไปขายที่ตลาดจึงได้เงินเพิ่มขึ้น

3.1 จูฬเสฏฐิชาตก

วันหนึ่งมีลมพายุพัดแรงกิ่งไม้แห้ง
ตกเกลื่อนกลาด เขาจึงอาสาเก็บกิ่งไม้แห้ง
ที่ลมพัดตกลงมาจากผู้รักษาพระราช-
อุทยาน แล้วนำไปเสนอขายให้กับช่าง
ปั้นหม้อ เมื่อได้เงินเพิ่มมากขึ้น เขาจึงคิดหา
หนทางที่จะทำการค้าต่อไป จึงจัดน้ำดื่ม
ไปวางไว้หน้าประตูเมืองให้คนตัดหญ้า
ดื่มแก้กระหาย เพื่อเป็นการผูกมิตร

3.1 จูฬเสฏฐิชาตก

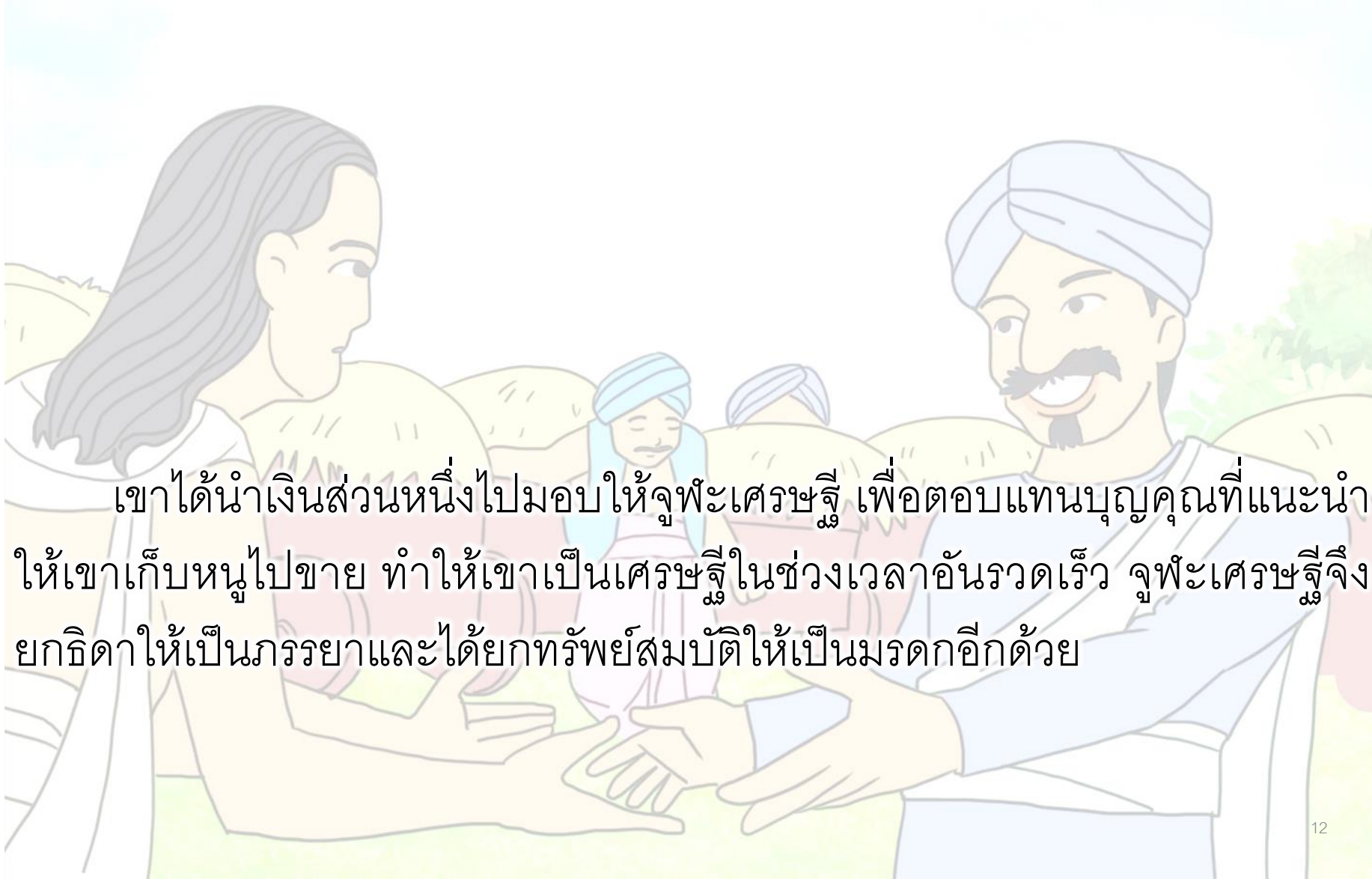
วันหนึ่งเขาได้ข่าวว่าจะมีพ่อค้าม้านำม้า 500 ตัว ผ่านมาทางนี้ เขาจึงขอหญ้าจากคนหาบหญ้าคนละหนึ่งฟ่อน และขอร้องว่าหากตนขายหญ้ายังไม่หมดก็อย่าเพิ่งขาย พ่อค้าม้าจึงต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อซื้อหญ้าจากจูฬเสฏฐิชาตก

3.1 จูฬเสฏฐิชาตก

อีก 2-3 วันต่อมาเพื่อนที่เป็นพ่อค้าทางน้ำมาบอกว่า ในวันพรุ่งนี้จะมีเรือสินค้าใหญ่มาจอดที่ท่าเรือเมืองนี้ เขาจึงนำเงินไปวางมัดจำสินค้าทั้งหมดกับนายเรือ เมื่อพ่อค้าคนอื่น ๆ ต้องการสินค้าในเรือนั้นจึงจ่ายเงินขอซื้อต่อจากเขา ทำให้จูฬันเตवासึกได้กำไรเป็นจำนวนมาก

3.1 จูฬเสฏฐิชาตก

เขาได้นำเงินส่วนหนึ่งไปมอบให้จูฬะเศรษฐี เพื่อตอบแทนบุญคุณที่แนะนำให้เขาเก็บหนุไปขาย ทำให้เขาเป็นเศรษฐีในช่วงเวลาอันรวดเร็ว จูฬะเศรษฐีจึงยกธิดาให้เป็นภรรยาและได้ยกทรัพย์สมบัติให้เป็นมรดกอีกด้วย

3. ชาดก

3.1 จูฬเสฏฐิชาดก

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้มีปัญญา
สามารถสร้างฐานะได้
ด้วยทุนทรัพย์เพียงเล็กน้อย

เรื่องน่ารู้: ชาดกในพระไตรปิฎก

ในพระไตรปิฎกเล่มที่ 27 เป็นเล่มที่รวมเรื่องชาดกที่เล็ก ๆ น้อย ๆ รวมกันถึง 525 เรื่อง แต่ในพระไตรปิฎกเล่มที่ 28 นี้มีเพียง 22 เรื่อง เพราะเป็นเรื่องยาว โดย 12 เรื่องแรกเป็นเรื่องที่มีคำฉันท์ ส่วน 10 เรื่องหลัง คือเรื่องที่เรียกว่า มหานิบาตชาดก แปลว่า ชาดกที่ชุมนุมเรื่องใหญ่ หรือที่โบราณเรียกว่า ทศชาติ

1. เตมียชาดก บำเพ็ญเนกขัมมบารมี
2. ชนกชาดก บำเพ็ญวิริยบารมี
3. สุวัณณสามชาดก บำเพ็ญเมตตาบารมี
4. เนมิราชชาดก บำเพ็ญอธิษฐานบารมี
5. มโหสถชาดก บำเพ็ญปัญญาบารมี
6. ภูริทัตตชาดก บำเพ็ญศีลบารมี
7. จันทชาดก บำเพ็ญขันติบารมี
8. นารทชาดก บำเพ็ญอุเบกขาบารมี
9. วิฑูรชาดก บำเพ็ญสัจจบารมี
10. เวสสันดรชาดก บำเพ็ญทานบารมี

กิจกรรม ข้อคิดจากชาดก

จอยไม่ยอมทำงานหาเลี้ยงชีพ มักจะขอเงินพ่อแม่
มาใช้จ่ายอยู่เสมอ ทำให้ครอบครัวยากจนลง

1. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของจอยจะแนะนำให้จอยอ่านชาดกเรื่องใด
จุฬาสถาชาดก
2. เมื่ออ่านจบแล้วจอยจะได้ข้อคิดอย่างไร
ผู้มีปัญญาสามารถสร้างฐานะได้ด้วยทุนทรัพย์เพียงเล็กน้อย
3. ถ้าจอยนำข้อคิดที่ได้ไปปฏิบัติจะเกิดผลดีอย่างไร
จอยและครอบครัวมีฐานะมั่นคงขึ้น

คำถามทบทวน

อุปสรรคให้ข้อคิดในเรื่องอะไร

ข้อคิดที่ได้จากอุปสรรค คือ ผู้มีปัญญาสามารถสร้างฐานะได้ด้วยทุนทรัพย์เพียงเล็กน้อย

การนำข้อคิดจากอุปสรรคมาประพจน์ปฏิบัติจะทำให้เกิดผลได้อย่างไร

การนำข้อคิดจากอุปสรรคมาประพจน์ปฏิบัติจะทำให้เรารู้จักใช้ปัญญาในการสร้างฐานะให้กับตนเอง

สรุปความรู้

ชาดก

เรื่องราวของพระโพธิสัตว์
ในชาติต่าง ๆ ก่อนที่จะมา
ประสูติและตรัสรู้เป็น
พระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย

อุพเพชฐชาดก

- เน้นคุณธรรมเรื่อง ผู้มีปัญญาสามารถ
สร้างฐานะได้ด้วยทุนทรัพย์เพียง
เล็กน้อย